

ทัศนคติทางการเมืองของนิสิตมุสลิมไทย ในสถาบันอุดมศึกษา ภาคใต้

Political Attitude of Thai Muslim Students in The Institution of Higher Education in Southern Thailand

คำสำคัญ (Key word) : ไทยมุสลิม (Thai Muslim), ทัศนคติทางการเมือง (Political Attitude),
วัฒนธรรมการเมือง (Political Culture), การขัดเกลาทางการเมือง (Political Socialization)

นายพิทยา มาศมินทร์ไชยนรา

อาจารย์ ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

Pitthaya Masminchainara

Instructor, Faculty of Humanities and Social Science, Thaksin University, Thailand.

Abstract

This research was aimed at studying political attitudes of Thai Muslim students currently enrolled in university level educational institutions in the south of Thailand. The results of the study revealed the following :

1. Their level of knowledge and understanding of Thai politics was average.
2. There were correlations between students' background, i.e. their educational institution, and this interests in politics. Student attending Prince of Songkhla University at Pattani Campus showed a higher level of knowledge and understanding of politics than those attending Rajabhat Institutes and Thaksin University. Similarly, students who were interested in subject concerning constitutional amendments showed a higher level of knowledge and understanding of politics than those who were not interested in this topic. There were no correlations between the students' sex, field of study, places of residence, political course enrollment and this level of knowledge and understanding of politics.
3. There were correlations between students' background, i.e. their educational institutions, political course enrollment and their opinions on politics. Students attending Prince of Songkla

University at Pattani Campus showed a better understanding of politics than those attending Rajabpat Iusitutes and Thaksin University. Similarly, students who used to take courses in politics showed a better understanding of politics than those who had never enrolled in these courses. There were no correlations between students' sex, field of study of study, place of residence, interests in constitutional amendments and their opinions on politics.

4. Regarding their opinions on present and future politics of Thailand, most srudents agreed that the new constitution would improve the standard of Thai politics. They agreed with idea of making voting as a legal duty of Thai citizens. Their preferred voting pattern for a single cinstituency and a party list was similar. They expected that interests in voting procedures and dissemination of using procedures to people would play a supporting role in the improvement of Thai politics. They also expressed that good members of parliament should be honest and that the government should solve the economic problems and should uplift the living conditions of Thai Muslims.

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติทางการเมืองของนิสิตไทยมุสลิมในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ในด้านใดเป็นสำคัญ ซึ่งผลการศึกษาพบว่า

1. ระดับความรู้ ความเข้าใจของนิสิตเกี่ยวกับการเมืองการปกครองไทย ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง
2. ปัจจัยภูมิหลังของนิสิต คือ สถาบันการศึกษา และปัจจัยความสนใจการเมืองของนิสิต มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง โดยนิสิตที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองสูงกว่านิสิตที่กำลังศึกษาในสถาบันราชภัฏสงขลาและมหาวิทยาลัยทักษิณ และนิสิตที่สนใจการเมืองด้วยการติดตามข่าวการแก้ไขรัฐธรรมนูญ มีระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองดีกว่านิสิตที่ไม่สนใจติดตามข่าวการแก้ไขรัฐธรรมนูญ มีระดับความรู้ความเข้าใจดีกว่านิสิตที่สนใจติดตามข่าวการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ส่วนปัจจัยเกี่ยวกับ เพศ ภูมิลำเนา คณะที่เรียน และการเรียนวิชาการเมืองของนิสิตนั้นไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ ความเข้าใจของนิสิตเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง

3. ปัจจัยภูมิหลังของนิสิต คือ สถาบันการศึกษาและการเรียนวิชาการเมือง มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นอย่างนี้แสดงว่า ประเภทและระดับการศึกษาช่วยให้มีความสัมพันธ์กับความรู้ของนิสิตเกี่ยวกับการเมือง การปกครอง โดยนิสิตที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองการปกครองดีกว่านิสิตที่กำลังศึกษาในสถาบันราชภัฏสงขลา และมหาวิทยาลัยทักษิณ นิสิตที่เคยเรียนวิชาการเมืองการปกครองมีความคิดเห็นที่เกี่ยวกับการเมืองการปกครองดีกว่านิสิตที่ไม่เคยเรียน วิชาการเมืองการปกครอง ส่วนปัจจัยเกี่ยวกับเพศ ภูมิลำเนา คณะที่เรียน การติดตามข่าวการแก้ไขรัฐธรรมนูญของนิสิตไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง

4. นิสิตมีความเห็นต่อความเป็นปัจจุบันและอนาคตของการเมือง การปกครองไทย คือ นิสิตส่วนใหญ่เชื่อว่ารัฐธรรมนูญ ฉบับใหม่จะทำให้การเมืองไทยดีขึ้น เห็นด้วยกับการที่กฎหมายบังคับให้ประชาชนมีหน้าที่ต้องไปใช้สิทธิ

เลือกตั้ง เกณฑ์การเลือก ส.ส. คือ เลือกตัวบุคคลและพรรคในสัดส่วนใกล้เคียงกัน เห็นว่าการติดตามหลักเกณฑ์การเลือกตั้งและการเผยแพร่แก่ชุมชน เป็นวิธีสนับสนุนการปกครองไทยได้ดีที่สุด คุณสมบัติ ส.ส.ที่ดี ต้องซื่อสัตย์ สุจริต และอยากให้รัฐบาลแก้ปัญหาเศรษฐกิจกับฐานะความเป็นอยู่ของคนไทยมุสลิมให้ดีขึ้น

ความสำคัญของปัญหาการวิจัย

นิสิต นักศึกษาเป็นกลุ่มพลังที่มีบทบาทต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง และหลายๆ ครั้งที่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของประเทศไทย นิสิต นักศึกษา ก็เข้ามามีส่วนร่วมด้วย กรณีในพื้นที่ภาคใต้ ซึ่งอดีตเคยมีปัญหาการบริหารราชการแผ่นดิน ระหว่างรัฐกับคนไทย ที่นับถือศาสนาอิสลามและการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของอินโดนีเซียกับมาเลเซีย ประเทศกลุ่มอาเซียน นิสิต นักศึกษา ที่นับถือศาสนาอิสลาม ก็ให้ความสนใจ และติดตาม จึงเป็นที่น่าสนใจว่า นิสิตไทยมุสลิมในมหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และสถาบันราชภัฏสงขลา มีทัศนคติต่อการเมืองการปกครองไทยอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. นิสิตนักศึกษาไทยมุสลิมในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ มีระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองของไทยเพียงใด
2. นิสิตนักศึกษาไทยมุสลิม ในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ มีความคิดเห็นและคาดหวังต่อปัจจุบัน และอนาคตของการเมืองการปกครอง ไทยอย่างไร

การสังเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

มีผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยภูมิหลังส่วนบุคคล ปัจจัยความสนใจทางการเมืองของนักศึกษา ได้แก่

1. เพศ ผลการวิจัยบางส่วนพบว่า มีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมือง เช่น อุเทน ปัญญา (2513) สำเนา ขจรศิลป์ (2514) จำเนียร แสงสว่าง (2519) ไกรวุธ จิระบุตร (2520) วิภากรณ์ ปราโมช ณ อยุธยา (2520) วชิรินทร์ ชาญศิลป์ (2530)

บางส่วนพบว่า ไม่มีความสัมพันธ์ เช่น สุไลพร ศรีอ่อน (2528) สมบัติ ชำรงธัญวงศ์ (2540)

2. สถาบันการศึกษา มีผลการวิจัยของ สุไลพร ศรีอ่อน (2528) พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมืองของนักศึกษา

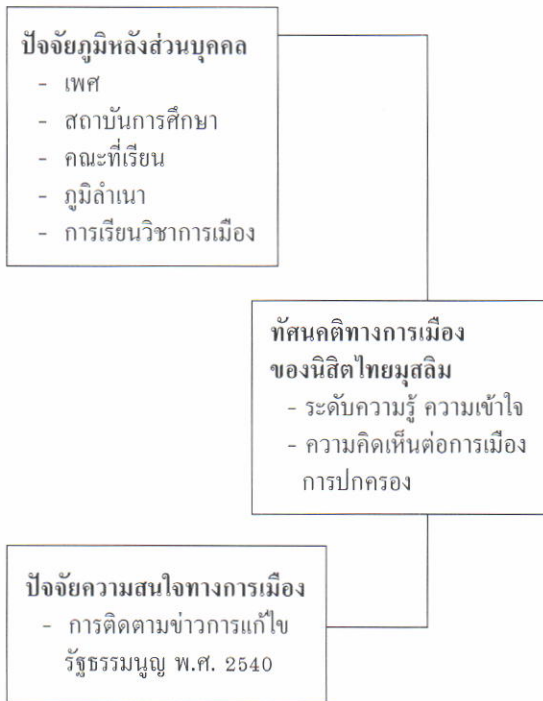
3. คณะที่เรียน มีผลการวิจัยที่พบว่ามีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมืองของนักศึกษา เช่น สำเนา ขจรศิลป์ (2514) อี ไรท์ เบคค (1966) สุจิต บุญยงการ (1969) สมศักดิ์ ส่งสัมพันธ์ (2518) ไกรวุธ จิระบุตร (2520) ทินพันธุ์ นาคะตะ (1975)

4. ภูมิภาคนา มีผลการวิจัยที่พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมืองของนักศึกษา เช่น สุไลพร ศรีอ่อน (2528) วชิรินทร์ ชาญศิลป์ (2530)

5. การเรียนวิชาการเมือง มีผลการวิจัยที่พบว่ามีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมือง ของนักศึกษา คือ สมบัติ ชำรงธัญวงศ์ (2540)

6. การติดตามข่าวสารการเมือง มีผลการวิจัยที่พบว่า มีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมืองของนักศึกษา คือ สมบัติ ชำรงธัญวงศ์ (2540)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีวิจัย

- แหล่งข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลในการวิจัยนี้เป็นข้อมูลภาคสนาม ซึ่งได้มาโดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อสัมภาษณ์นิสิตไทยมุสลิมระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยทักษิณ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และ สถาบันราชภัฏ สงขลา จำนวน 180 คน

- วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

งานนี้ประเมินผลด้วยเครื่องมือโครคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ เพื่อทำการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา และทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับความรู้ ความเข้าใจของนิสิตเกี่ยวกับการเมือง การปกครองไทยส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง
2. ปัจจัยภูมิหลังของนิสิต คือ สถาบันการศึกษา และปัจจัยความสนใจต่อการเมืองของนิสิตที่ต่างกันส่งผลทำให้ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองของนิสิตต่างตาม โดยนิสิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองสูงสุด และนิสิตที่ติดตามข่าวสารการเมืองมีระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองดีกว่านิสิตที่ไม่สนใจติดตามข่าวสารการเมือง
3. ปัจจัยภูมิหลังของนิสิต คือ สถาบันการศึกษา และการเรียนวิชาการเมืองของนิสิตที่ต่างกัน ทำให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองการปกครองของนิสิตต่างตาม โดยนิสิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองการปกครองดีกว่านิสิตสถาบันราชภัฏ สงขลา และมหาวิทยาลัยทักษิณ และนิสิตที่เคยเรียนวิชาการเมือง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองการปกครองดีกว่านิสิตที่ไม่เคยเรียนวิชาการเมือง
4. นิสิตส่วนใหญ่เชื่อว่ารัฐธรรมนูญฉบับใหม่ จะช่วยให้การเมืองไทยดีขึ้น และเห็นด้วยกับการที่กฎหมายบังคับให้คนไทยไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หากจะเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ให้มีความสำคัญต่อตัวบุคคลและพรรคการเมืองใกล้เคียงกัน อยากจะสนับสนุนการปกครองของไทยด้วยการติดตามหลักเกณฑ์การเลือกตั้ง และเผยแพร่แก่ชุมชน ส.ส.ที่ดีต้องซื่อสัตย์ สุจริต และอยากให้รัฐบาลแก้ปัญหาเศรษฐกิจกับประชาชนความเป็นอยู่ของคนไทยมุสลิมให้ดีขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับความรู้ ความเข้าใจของนิสิต นักศึกษาไทยมุสลิม ในสถาบันระดับอุดมศึกษาภาคใต้เกี่ยวกับการเมืองการปกครองไทย พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง
2. เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวแปรต้นกับระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมือง การปกครอง

พบว่า ปัจจัยภูมิหลังคือสถาบันการศึกษา และปัจจัยความสนใจการเมืองคือการติดตามข่าวสารการแก้ไขรัฐธรรมนูญ มีผลทำให้ระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองของนักศึกษาไทยมุสลิมในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ต่างกัน โดยนิสิตที่กำลังเรียนมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองดีกว่านิสิตของสถาบันราชภัฏ สงขลา และมหาวิทยาลัยทักษิณ ตามลำดับ

การที่ผลการศึกษาปรากฏผลเป็นเช่นนี้ น่าจะเป็นเพราะเหตุว่ามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตั้งอยู่ในจังหวัดปัตตานี ซึ่งมีพื้นที่นับถือศาสนาอิสลามส่วนใหญ่ และมีวัฒนธรรมของคนไทยมุสลิมที่เป็นคนกลุ่มน้อยค่อนข้างชัดเจน และสภาพปัญหาทางการเมืองการปกครองพื้นที่ในอดีต อาจเป็นวัฏกระดุนให้นักศึกษาสนใจการเมืองการปกครอง มากกว่านิสิตนักศึกษา ในอีก 2 สถาบันที่ตั้งในจังหวัดสงขลา (สุไลพร ศรีอ่อน. 2528 : 3-5) นอกจากนี้ถ้าพิจารณาจากหลักสูตรการเรียนประกอบก็พบว่า มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มีการจัดการเรียนการสอนในสาขารัฐศาสตร์ จึงอาจมีผลทำให้การทำกิจกรรมทางการเมืองของนักศึกษาในทางการเมืองมีมากกว่าในอีก 2 สถาบัน ซึ่งมีการจัดการเรียนวิชาทางรัฐศาสตร์ เป็นวิชาพื้นฐาน หรือวิชาโท และอีกปัจจัยที่น่าจะเป็นวัฏกระดุนความสนใจ ของนิสิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในเรื่องการเมืองน่าจะเป็นเพราะที่นั้นมีวิทยาลัยอิสลาม ซึ่งเน้นลักษณะเฉพาะเรื่องของคนมุสลิม โดยเฉพาะวิทยาลัยอิสลามนั้นเป็นที่ซึ่งมุสลิมทุกคนใช้เป็นแหล่งในการศึกษา ค้นคว้าหลักศาสนา เพื่อนำมาใช้ในชีวิตประจำวันที่ถูกต้องตามหลักศาสนา นอกจากนี้วิทยาลัยอิสลามได้สร้างมัสยิด (สุเหร่า) สำหรับประกอบพิธีละหมาด เวลาโดยปกติแล้วหลังจากละหมาดมักรีบ (ช่วงตะวันตกดิน) ก่อนถึงเวลาละหมาดอิชา มุสลิมมักจะทำการปรึกษาหารือเกี่ยวกับการใช้ชีวิตประจำวันที่ถูกต้องตามหลักศาสนาตลอดจนเรื่องการเมืองที่เกี่ยวข้องกับตน ดังนั้นนิสิตนักศึกษาไทยมุสลิม

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์จึงมีโอกาสดูแลเรียนรู้อย่างดีทางการเมืองในลักษณะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมากกว่านิสิตไทยมุสลิมในสถาบันราชภัฏ สงขลา และมหาวิทยาลัยทักษิณ ซึ่งสถาบันทั้ง 2 ในเขตจังหวัดสงขลา นิสิตมักจะคลุกคลีเฉพาะกลุ่มเล็กๆ ของตนเองเท่านั้น ไม่มีผู้รู้ทางศาสนาจากที่อื่นมาให้ความรู้หรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนิสิตมากนัก ผลทำให้การตื่นตัวของนิสิตไทยมุสลิมของสถาบันราชภัฏ สงขลา กับมหาวิทยาลัยทักษิณ จึงมีน้อยกว่ามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ปัจจัยความสนใจการเมืองมีผลต่อการติดตามข่าวสารการแก้ไขรัฐธรรมนูญของนิสิต มีผลทำให้ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองของนิสิตต่างกัน กล่าวคือ กลุ่มที่ติดตามข่าวสารการแก้ไขรัฐธรรมนูญ จะมีระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองอยู่ในระดับที่ดีกว่านิสิตกลุ่มที่ไม่เคยติดตามข่าวสารการแก้ไขรัฐธรรมนูญ

ในส่วนที่เป็นปัจจัยความสนใจติดตามข่าวสารการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ผลการศึกษาชัดเจนว่ากลุ่มที่ติดตามข่าวสารการเมืองการปกครองดีกว่ากลุ่มที่ไม่เคยติดตาม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบัติ ธำรงธัญวงศ์ (2540) อย่างไรก็ตามเนื่องจากงานวิจัยนี้พยายามให้ความสำคัญต่อเนื้อหาของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ซึ่งผู้วิจัยคิดว่า นิสิตนักศึกษาในฐานะที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีควรให้ความสนใจและติดตาม เพราะเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิเสรีภาพของคนทุกคน และขณะที่มีการแก้ไขก็มีการเผยแพร่ในสื่อทุกประเภท รวมทั้งมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมนี้ด้วย ปัจจัยนี้ก็จะมีส่วนที่ทำให้ผลการศึกษาออกมาเช่นนี้ ที่น่าสังเกตคือทำไมปัจจัยด้านการเคยเรียนการเมืองไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองของนิสิต ทั้งๆ ที่โดยตรงก็น่าจะสัมพันธ์ ผู้วิจัยคิดว่าน่าจะเป็นเพราะกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามอาจอยู่ในชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 ซึ่งเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยตรงกับ พ.ศ. 2538 และ 2539

ข่าวหรือข้อมูลการแก้ไขรัฐธรรมนูญอาจจะไม่แพร่หลายในเมืองที่อยู่ไกลกรุงเทพมหานคร หรือเป็นเพราะผู้สอนวิชาการเมืองให้ความสำคัญต่อเนื้อหาของรัฐธรรมนูญน้อยไปซึ่งอาจเป็นเนื่องจากข้อมูลที่เป็นสิ่งพิมพ์มีค่อนข้างจำกัด หากจะติดตามได้เร็วต้องติดตามจากสื่อโทรทัศน์ทำให้ยากต่อการรวบรวมก็เป็นได้

ส่วนในปัจจัยอื่น ได้แก่ เพศ คณะที่เรียน ภูมิลำเนา และการเรียนวิชาการเมือง ไม่มีผลทำให้ระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองการปกครองของนักศึกษาต่างกัน

กรณีปัจจัยด้านเพศ ผลการวิจัย จะแย้งกับงานวิจัยของ ลำเนาวั ขจรศิลป์(2514) วิภากรณีย์ ปราโมช ณ อยุธยา (2520)

ปัจจัยด้านคณะที่เรียน ผลการวิจัยแย้งกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ ส่งสัมพันธ์ (2518)

เหตุที่เป็นเช่นนี้ น่าจะเพราะในปัจจุบันการรับรู้ข่าวสารข้อมูลต่างๆ เป็นไปอย่างกว้างขวาง ทำให้ นิสิตทุกคนทั้งเพศหญิงและเพศชาย มีโอกาสติดตามข่าวสารการเมืองได้อย่างเท่าเทียมกันตามความสนใจ และไม่ว่าจะมีภูมิลำเนาอยู่ที่ใดในประเทศไทย ขณะเดียวกันการเรียนการเมืองการปกครองและคณะที่เรียนที่ไม่มีผลทำให้ระดับความรู้ ความเข้าใจทางการเมืองการปกครองของนิสิตต่างกันั้น อาจเป็นเพราะบางคนแม้จะไม่ได้เรียนวิชาการเมืองการปกครองโดยชื่อวิชาโดยตรง แต่ก็ต้องใช้เรียนวิชาพื้นฐานศึกษาทั่วไป หรือวิชาประวัติศาสตร์ซึ่งมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครองของไทยด้วย เช่น กรณีมหาวิทยาลัยทักษิณ ก็มีวิชาศึกษาทั่วไปที่นิสิตที่เรียนสายวิทยาศาสตร์ต้องเรียน และมีเนื้อหาการเมืองการปกครองสอดแทรกอยู่ คือ สศ.102 มนุษย์กับสังคม และ สศ. 103 มนุษย์กับโลกปัจจุบัน (หลักสูตรเก่า) ซึ่งยังคงใช้อยู่ในขณะเก็บข้อมูลของการวิจัยนี้ จึงอาจทำให้ผลการศึกษา มีลักษณะดังกล่าว

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภูมิหลัง และปัจจัยความสนใจติดตามข่าวสารการแก้ไขรัฐธรรมนูญกับความเห็นของนักศึกษามุสลิมในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้เกี่ยวกับการเมืองการปกครองพบว่า ปัจจัยภูมิหลังคือ

การมีสถาบันการศึกษาที่ต่างกัน และการผ่านการเรียนวิชาการเมืองการปกครอง มีความสัมพันธ์กับความเห็นของนักศึกษามุสลิมเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง คือนักศึกษามุสลิมในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองการปกครองสูงกว่านักศึกษามุสลิมที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยทักษิณ และสถาบันราชภัฏ สงขลา เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองการปกครองย่อย ทั้ง 7 ด้านพบว่าในด้านหลักประชาธิปไตยรัฐธรรมนูญ และสิทธิหน้าที่คนในสังคม นิสิตมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มีคะแนนสูงกว่าอีก 2 สถาบัน แต่ในด้านการเลือกตั้ง และพรรคการเมืองนักศึกษจากสถาบันราชภัฏ สงขลา ได้คะแนนสูงกว่าเมื่อเทียบกับนักศึกษาอีก 2 สถาบัน ดังนั้นจึงสรุปได้ว่านักศึกษามีสถาบัน การศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมือง การปกครองต่างกัน ผลการวิจัยนี้ขัดแย้งกับงานวิจัยของ สุไลพร ศรีอ่อน (2528) ที่พบว่า สถาบันการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมืองของนิสิตนักศึกษามุสลิมใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัจจัยที่ทำให้ผลการวิจัยที่ต่างกัน น่าจะเป็นเพราะระยะเวลาที่ต่างกันของการศึกษาวิจัย ซึ่งในช่วง 14 ปีที่ผ่านมา มีเหตุการณ์ทางการเมืองที่สำคัญๆ เกิดขึ้นหลายเหตุการณ์ เช่น การรัฐประหารของ รสช. 2534, การเกิดเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ 2535 และในช่วง 2538-2539 เกิดกระแสการเรียกร้องเพื่อปฏิรูปการเมือง และเมื่อเร็วๆ นี้ก็มีเหตุการณ์เคลื่อนไหวทางการเมืองของ นิสิตมุสลิมในประเทศอินโดนีเซีย และมาเลเซีย ซึ่งอาจจะเป็นเหตุการณ์กระตุ้นให้นักศึกษามุสลิมซึ่งอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาหันมาสนใจการเมืองการปกครอง

ปัจจัยการเคยเรียนหรือผ่านการเรียนวิชาการเมืองการปกครอง พบว่านักศึกษาที่เคยเรียนเกี่ยวกับการเมืองการปกครองมาก่อน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองการปกครองดีกว่านักศึกษาที่ไม่เคยเรียนมาก่อน เช่น ในด้านพรรคการเมือง ด้านสมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร และด้านสิทธิหน้าที่ของคนในสังคม ซึ่งสรุป ได้ว่า

นักศึกษาที่เคยเรียนกับนักศึกษาที่ไม่เคยเรียน วิชาการเมืองการปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองการปกครองนั้นจะเห็นได้ว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมบัติ ธำรงธัญวงศ์ (2540)

ส่วนปัจจัยอื่นๆ ที่ไม่พบความสัมพันธ์กับความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง ได้แก่ เพศ ซึ่งแย้งกับผลการวิจัยของ อุเทน ปัญญโอ (2513) จำเนียร แสงสว่าง (2519) ไกรวุธ จิระบุตร (2520) และวัชรินทร์ ชาญศิลป์ (2530) แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุไลพร ศรีอ่อน (2528)

คณะที่เรียน ผลการวิจัยแย้งกับงานวิจัยของ สำเนา จรศิลป์ (2514) อี. โรห์ เบก (1966) สุจิต บุญบงการ (1969) ทินพันธุ์ นาคะตะ (1975) สมศักดิ์ ส่งสัมพันธ์ (2518) ไกรวุธ จิระบุตร (2520)

ภูมิภาคนา ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุไลพร ศรีอ่อน (2528) และวัชรินทร์ ชาญศิลป์ (2530)

การติดตามข่าวการเมือง ผลการวิจัยที่พบแย้งกับงานวิจัยของ สมบัติ ธำรงธัญวงศ์ (2540)

ผลการวิจัยที่พบนี้ น่าจะเป็นข้อสังเกตได้ว่า หลักการศาสนาอิสลาม มีผลต่อความเห็นของนักศึกษา โดยเฉพาะหลักการในอายะห์ที่ 59 ซูเราะห์ อันติฮา (กัมกีร์อัลกุรอาน) ที่สอนให้คนมุสลิมต้องเชื่อฟัง และภักดีต่อผู้ปกครองจะต่อต้านผู้ปกครองกรณีที่ผู้ปกครองปราศจากความยุติธรรม เท่านั้น นอกจากนั้นกฎหมายการปกครองของอิสลามกำหนดให้มุสลิมเลือกผู้แทน ที่เป็นผู้มีคุณธรรมและเป็นสมาชิกภายในสังคม (อิมรอน มาลูลิม. 2524 ; อ้างอิงมาจาก สุไลพร ศรีอ่อน. 2528 : 26) ทำให้คนมุสลิมมีความคิดต่อการเมืองการปกครองไทยไม่ต่างกันและเมื่อผู้วิจัยได้สัมภาษณ์กับประธานชมรมนิสิตมุสลิมใน 3 สถาบันการศึกษา ดังกล่าวนั้นพบว่า ชมรมมุสลิมจะไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเมืองทั้งในและนอกมหาวิทยาลัยเพราะถือว่าเป็นสิทธิส่วนบุคคล ซึ่งส่วนใหญ่จะไม่ค่อย มีใครไปร่วม ผลการศึกษาน่าจะยืนยันได้ว่ากระบวนการอบรมขัดเกลาทางการเมือง

(Political Socialization) ที่ผ่านทางสถาบันการศึกษา และเนื้อหาของวิชาการเมือง การปกครองมีผลต่อการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองการปกครองของนักศึกษา

4. ความคิดเห็นและความคาดหวังของนิสิต นักศึกษามุสลิมในสถาบันอุดมศึกษาภาคใต้ ที่มีต่อการเมืองการปกครอง ปัจจุบันและอนาคตพบว่า นิสิต นักศึกษาส่วนใหญ่เชื่อว่า รัฐธรรมนูญฉบับใหม่คือ พ.ศ. 2540 จะช่วยให้การเมืองการปกครองไทยส่วนใหญ่ดีขึ้นกว่าเดิมและเห็นด้วยกับการที่กฎหมายบังคับให้คนไทยทุกคนต้องไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

ความเห็นในการเลือกตั้ง ส.ส. หากมีการเลือกตั้งเกิดขึ้นในอนาคต จะใช้ความสำคัญต่อบุคคลและพรรคในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งมีคำถามหนึ่งในแบบสอบถามให้นิสิต แสดงความคิดเห็นในการเลือก ส.ส. ควรเลือกคนที่เป็นไทยมุสลิม มีผู้เห็นด้วยถึงร้อยละ 44.4 ด้วยเหตุผลที่ว่ามีโอกาสเลือกคนที่ซื่อสัตย์และมีคุณธรรมตามหลักศาสนาอิสลาม

นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า การสนับสนุนการปกครองไทยที่ดีที่สุดคือ การติดตามหลักเกณฑ์การเลือกตั้งและเผยแพร่แก่ชุมชน

คุณสมบัติ ส.ส.ที่ดี ในความคิดเห็นของนิสิตส่วนใหญ่คือ มีความซื่อสัตย์สุจริต และต้องการให้รัฐบาลแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจกับการยกฐานะความเป็นอยู่ของคนไทยมุสลิมให้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. มหาวิทยาลัยควรปรับปรุงหลักสูตร การเรียน โดยให้วิชาที่เป็นวิชาเฉพาะเกี่ยวกับการเมืองการปกครองไทย เป็นวิชาพื้นฐานบังคับของนิสิตทุกคณะ เพื่อเสริมความรู้ ความเข้าใจ ต่อการเมืองการปกครองไทยสำหรับนิสิต

2. ส่งเสริมกิจกรรมของชมรมนิสิตไทยมุสลิมให้หันมาสนใจข่าวสารการเมืองมากขึ้น

3. ควรเพิ่มเนื้อหาวิชาการเมืองการปกครองไทยในหลักสูตร ป.บัณฑิตสำหรับครูโรงเรียนปอเนาะ เพื่อ

คนเหล่านี้จะได้นำไปถ่ายทอดให้แก่คนรุ่นหลังต่อไป

4. การวิจัยที่ควรศึกษาต่อ ได้แก่ การอบรมขัดเกลาของครอบครัวส่งผลต่อทัศนคติทางการเมืองของนิสิตมุสลิมอย่างไร และการศึกษาเพื่อหาให้ได้คำตอบว่า มีปัจจัยใดที่มีผลต่อทัศนคติทางการเมืองของนิสิตมุสลิมเป็นต้น

บรรณานุกรม

- ไกรวูธ จิระบุตร. ทัศนคติทางการเมืองของนิสิตนักศึกษาไทย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตแผนกวิชาการปกครอง. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.
- จำเนียร แสงสว่าง. ทัศนคติต่อการเมืองและปัญหาสังคมเศรษฐกิจ : ศึกษาเปรียบเทียบนิสิตชั้นปีที่ 4 คณะรัฐศาสตร์ และคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต แผนกวิชาสังคม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519
- วีระชาติ ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา. ทัศนคติทางการเมืองในแนวทางประชาธิปไตยของนักเรียนนายร้อยโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า. ภาคนิพนธ์ พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) 2538
- วรวิฑูรย์ วงศ์กิจจาเลิศ. การศึกษาเชิงประจักษ์เกี่ยวกับทัศนคติทางการเมืองของนักศึกษาไทยและความสัมพันธ์กับคุณลักษณะทางสังคม. สารนิพนธ์ หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2531

- สำเนาวิ ขจรศิลป์. ทัศนคติของนิสิตชั้นปริญญาตรีมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ต่อการเมือง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2514.
- สุไลพร ศรีอ่อน. เจตคติของนักศึกษาไทยมุสลิมในสถาบันผลิตครูจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อการปกครองของไทย. ปริญญาโท. กศ.ม.สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2528.
- สมศักดิ์ ส่งสัมพันธ์. นิสิตนักศึกษากับวัฒนธรรมการเมืองประชาธิปไตย : การศึกษานิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต แผนกวิชาการปกครอง. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.
- สมบัติ ชำรงธัญวงศ์. ทัศนคติทางการเมืองของเยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2540.
- Bunbongkarn, Suchit. "Thai Student Political Attitudes," *The Journal of Social Science*. 6(2) : 164-187; October, 1969.
- E. Wright Bakke. "Roots and Social of Student Activism," *Comparative Education Review*. 10(2) : 163-174; June 1966.
- Nakata, Thinapan. "The Problems of Democracy in Thailand," *A Study of Political Culture and Socialization of College Student*. Praepittaya, 1975.